

того, щоб чогось навчитися у них. Про «Золоте правило» як правило взаємності можна говорити саме в цьому сенсі: розвиваючи себе в моральному відношенні, людина задає приклад, зразок іншим і саме так впливає на оточуючих. Йдеться про моральні форми зв'язку між людьми, які здійснюються через особистий приклад кожного індивіда. «Золоте правило» орієнтує саме на можливість виправляти себе. «Коли нас троє в дорозі,- вказує Конфуцій,- то кожен з двох супутників може стати моїм наставником. Я вибираю хороше і слідую йому, погане ж служить застереженням і допомагає виправитися». Таким чином, «Золоте правило», як його розуміє Конфуцій, передбачає обмін ролями в уяві, коли людина подумки ставить себе на місце іншого, входить в його становище, начебто дивиться на себе його очима.

Отже, створивши своє вчення, Конфуцій став одним із перших світових давніх мислителів, хто підтвердив важливість моральних приписів життєдіяльності особистості для всього суспільства. Суспільство і держава визнаються головними цінностями власного буття, через які набуває цінності також індивідуальне життя людини. Тому «Золоте правило» конфуціанства є універсальним етичним законом, адже воно ототожнюється із людською природою та притаманними їй прагненнями. Це правило- унікальний стандарт людського взаєморозуміння та співжиття усіх народів, націй, політичних партій і держав з різним рівнем соціального розвитку.

Список використаної літератури:

1. Васильев Л.С. Проблемы генезиса китайской мысли. Формирование основ мировоззрения и менталитета. - М.: Наука, (рус.), 1989. – С.32
2. Конфуций. Лунь Юй // Переломов Л.С. Конфуций. «Лунь Юй». М.: «Восточная литература», (рус.). РАН, 1989.
3. Давньокитайська філософія. Збірник текстів в двох томах. Т.1. М., «Мысль», (рос.), 1972. -363 с.

УДК: 80.004.14

Каплун М. - ст. гр. СН – 31

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

СЛОВА-ПАРАЗИТИ У ПОВСЯКДЕННОМУ МОВЛЕННІ

науковий керівник: к. філол. н., доц. Назаревич Л. Т.

Kaplun M.

Ternopil Ivan Puluj National Technical University

WORDS PARASITES IN EVERYDAY SPEECH

Supervisor: Nazarevych L.

Ключові слова: слова-паразити, мовлення, культура мови.

Keywords: word-parasites, speech, language culture.

Слова-паразити – лексеми, які не мають сенсу. Люди вживають їх для більш зв'язного мовлення або для того, щоб виграти час, коли думка йде плавно, а говорити треба багато. Однак часто за такою спонтанністю ховається, по-перше, недбале ставлення до культури мови та мовлення, по-друге, небажання людини ознайомитися з нормами сучасної української літературної мови.

Наша мета – висвітлити одну з найпоширеніших проблем в сучасному українському мовленні – слова-паразити, схарактеризувати найпоширеніші слова-

паразити, пояснити причину їхнього вживання та подати декілька порад щодо очищення мовлення від небажаних слів.

Усне мовлення більшості індивідуумів не є ідеальним, оскільки потребує обдумування. Люди часто не знають, як продовжити речення, не в змозі підібрати необхідне слово, хвилюються. При листуванні все по-іншому, оскільки є можливість зупинитися, обміркувати, "запитати" у словника, а згодом продовжити писати, спокійно висвітлюючи свою думку.

Лінгвіст Максим Кронгауз зауважив, якщо пауза в діалозі заповнюється звичайним мовчанням, це виглядає гірше, ніж заповнювати її словами-паразитами. Колись ці слова були непристойними в уживанні. Це показувало погане вивчення мови та стан невміння виразити свою думку.

Бувають індивідуальні слова-паразити, які не користуються популярністю у широких колах, але з часом вони може «заразити» інших людей. На думку психологів, слова-паразити показують особистісні особливості людини, яка їх вимовляє. Так, слово до речі вказує на нестачу уваги. Люди часто починають вживати це слово, потрапляючи до нової компанії. Лексему коротше часто вживають нетерплячі, нервові люди, які завжди кудись поспішають. Їх легко помітити в компанії, бо вони, як правило, говорять більше, ніж будь-хто. Невпевнені в собі люди, які часто конфліктують, послуговуються вставним словом взагалі-то. Слова-паразити це, цейвот, це саме - вокабуляр лінивих і тих, хто не любить виконувати свою роботу. Це здебільшого імпульсивні індивідууми, які втікають від відповідальності та скидають свою вину на інших. Лексемою насправді зловживають самовпевнені егоїсти, які не чують і не сприймають думок опонентів. Вони – всезнайки, генії, які досконало вивчили цей світ, а тому готові відкрити очі всім, у кого інша думка з того чи іншого приводу. Фразу якби зловживають, на думку психологів, ті, для кого характерний так званий філософський спосіб сприйняття дійсності, творчі люди, які багато часу проводять у власному світі. Таким чином вони підкреслюють свою відстороненість від суспільства і дають зрозуміти, що в їхньому житті усе відносно. За словом просто ховаються люди, які зазвичай не мають власної думки. Вони залежні від думок інших, а тому бояться брати на себе відповідальність. Часто виправдовуються навіть за найменші дрібниці. Улюблені слова консерваторів - це типу, значить. Під час комунікації такі люди відкидають нові ідеї, заперечують все, що не вписується в їхню картину світу. За словами значить, типу часто можна прочитати недбале ставлення до співрозмовника.

Щоб зробити своє мовлення чистішим та нормативним, треба читати більше класичної літератури, звертаючи увагу на те, як побудовані речення. Крім того, лінгвісти пропонують й інші способи. Наприклад, можна вибрати невеликий уривок із книги, якої ніколи раніше не читали, прочитати його декілька разів і переказати його своїми словами в присутності когось із близьких. Третій спосіб передбачає взаємозв'язок фізичного та психічного рівнів: людям, які хочуть позбутися слів-паразитів, необхідно носити на руці звичайну канцелярську гумку, відтягувати її та відпускати тоді, коли вони вимовляють небажані слова. Неприємні відчуття відіб'ють (у прямому сенсі) бажання послуговуватися безсенсовими лексемами.

Отож слова-паразити не просто псують враження про людину як про оратора, а ще й розкривають її не найкращі риси характеру. Тому кожному варто дбати про культуру мови та мовлення і пам'ятати, що під час спілкування кілька невдалих фраз може негативно вплинути на репутацію мовця.

Література

1. Як позбавитися слів паразитів [Електронний ресурс] // Е-Радіо. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://md-eksperiment.org/post/20191124-yak-pozbavitisya-sliv-parazitiv>.
2. Саскевич Л. І. Слова-паразити [Електронний ресурс] / Лідія Ігорівна Саскевич // Червоний маркер. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://chervonyi.com.ua/pro-kompaniiu/blog/134-slova-paraziti-yak-viyaviti-shkidnikiv-ta-pozbutisya-jikh>.